

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Петровець Олег Федорович**, 1987 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2009 році Національний університет державної податкової служби України за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста, працює фізичною особою-підприємцем (м. Київ), виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного податкового університету, Міністерства фінансів України, м. Ірпінь, від «23» липня 2026 року № 922, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –	Дарії Вітюк , доктора юридичних наук, доцента, проректора з навчально-виховної роботи та професійного розвитку Державного податкового університету
Рецензентів –	Ольги Павлюх , кандидата юридичних наук, доцента, доцент кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету Вікторії Любавіної , кандидата юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету
Офіційних опонентів –	Андрія Тимчишина , доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри права та гуманітарних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Івано-Франківської філії Юрія Левченка , кандидата юридичних наук, професора, професора кафедри кримінології та інформаційних технологій Національної академії внутрішніх справ,

на засіданні «09» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Петровця Олега Федоровича** на підставі публічного захисту дисертації «**Запобігання протиправному заволодінню майном підприємства, установи, організації**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Державному податковому університеті, Міністерства фінансів України, м. Ірпінь.

Науковий керівник кандидат юридичних наук, професор **Грицюк Ігор**

Васильович, професор кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою, і є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, містить нові науково обґрунтовані результати, які відрізняються новизною в постановці і вирішенні теоретичних та практичних проблем запобігання протиправному заволодінню майном підприємства, установи, організації, що має істотне значення для галузі знань 08 «Право». Зокрема, уперше розроблено авторські пропозиції щодо вдосконалення ст. 206-2 КК України, які передбачають уніфікацію кримінально-правової термінології шляхом заміни термінологічного звороту «майно підприємства, установи, організації» на поняття «майно юридичної особи», конкретизацію способів незаконного встановлення контролю над юридичною особою через закріплення у диспозиції статті незаконних реєстраційних дій, фіктивних правочинів, зловживання процедурами банкрутства, використання інформаційно-комунікаційних технологій та втручання в електронні інформаційні системи, удосконалення конструкції кваліфікуючих і особливо кваліфікуючих ознак тощо; розроблено проєкт Закону України «Про запобігання рейдерству та захист корпоративних прав», у якому запропоновано комплексну систему організаційно-правових, кримінологічних, інформаційно-технологічних та антикорупційних заходів протидії незаконному встановленню корпоративного контролю, визначено систему суб'єктів запобігання рейдерству, механізми цифрового моніторингу ризикових реєстраційних дій, засади функціонування Національного агентства із захисту корпоративних прав та протидії рейдерству, а також особливості захисту права власності в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України; на основі аналізу кількісно-якісних показників протиправного заволодіння майном юридичних осіб, тенденцій зростання рівня латентності рейдерських посягань та особливостей сучасних механізмів незаконного встановлення корпоративного контролю запропоновано створення окремого Реєстру ризикових реєстраційних дій, який передбачатиме автоматизоване виявлення підозрілих корпоративних змін, фіксацію ризикових реєстраційних операцій та формування автоматичних повідомлень для правоохоронних органів і Міністерства юстиції України про потенційні рейдерські загрози, а також обґрунтовано доцільність запровадження обов'язкової відеофіксації нотаріальних і реєстраційних дій як додаткового механізму запобігання незаконному встановленню корпоративного контролю та підвищення рівня доказовості у кримінальних провадженнях; на основі комплексного аналізу кількісно-якісних показників протиправного заволодіння майном підприємств, установ та організацій встановлено кореляційні зв'язки між рівнем поширення рейдерських посягань та корупційною вразливістю системи державної реєстрації, воєнно-політичною нестабільністю, рівнем

латентності кримінальних правопорушень і цифровізацією корпоративних процедур, на основі чого обґрунтовано, що сучасне рейдерство трансформувалося у високотехнологічну та організовану форму кримінально протиправної діяльності, функціонування якої забезпечується комплексною взаємодією соціально-економічних, правових, корупційних, інформаційно-технологічних та воєнно-політичних детермінантів.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами).

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України:

1. Петровець О.Ф. Запобігання протиправному заволодінню майном підприємства, установи, організації під час війни. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. № 4(13). С. 106-113. URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/176/175>

2. Петровець О.Ф. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації: кримінально-правовий аспект. *Журнал східноєвропейського права*. 2026. №142. С. 184-190. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/01/petrovets_142.pdf

3. Петровець О.Ф. Удосконалення механізму запобігання протиправному заволодінню майном підприємства, установи, організації: порівняльний аналіз. *Національні інтереси України*. 2026. № 2. С. 946-958. <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/36990/36989>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Тимчишин Андрій Михайлович**, завідувач кафедри права та гуманітарних дисциплін Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Івано-Франківської філії, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. Дискусійною видається пропозиція щодо створення Національного агентства із захисту корпоративних прав та протидії рейдерству як окремого спеціалізованого державного органу. У дисертації запропоновано наділити

такий орган функціями у сфері захисту корпоративних прав та запобігання рейдерським посяганням. Водночас відповідні повноваження сьогодні розподілені між Міністерством юстиції України, правоохоронними органами, судами та іншими суб'єктами публічної адміністрації. Тому запровадження нового органу потребує не лише обґрунтування його доцільності, а й чіткого визначення предметної компетенції, правового статусу, підпорядкування, контрольних повноважень і механізмів взаємодії з уже існуючими інституціями. Доцільно також довести, що виявлені проблеми не можуть бути ефективніше усунуті шляхом удосконалення діяльності чинних суб'єктів, адже в іншому разі існує ризик дублювання функцій та ускладнення інституційної системи запобігання рейдерству.

2. Потребує додаткового обґрунтування пропозиція щодо заміни у ст. 206-2 КК України поняття «майно підприємства, установи, організації» на категорію «майно юридичної особи». Така термінологічна уніфікація на перший погляд забезпечує більшу визначеність кримінально-правової норми, однак одночасно постає питання щодо меж її предмета та кола суб'єктів, майнові інтереси яких підлягатимуть кримінально-правовій охороні. Зокрема, потребує пояснення, чи не призведе запропонована конструкція до необґрунтованого звуження сфери застосування норми стосовно організаційних форм, які можуть брати участь у майнових та господарських відносинах, але не охоплюються поняттям юридичної особи. У зв'язку з цим під час публічного захисту доцільно аргументувати переваги запропонованої термінологічної моделі та показати її співвідношення з цивільним і господарським законодавством.

3. Пропозиція щодо створення Реєстру ризикових реєстраційних дій потребує детальнішого опрацювання критеріїв віднесення конкретної реєстраційної операції до категорії ризикових. Автоматизований моніторинг може стати дієвим засобом раннього виявлення потенційного рейдерського посягання, однак його ефективність безпосередньо залежить від того, які юридичні та фактичні індикатори формуватимуть ризиковий профіль: неодноразова зміна керівника чи учасників юридичної особи, нетипова зміна структури власності, вчинення декількох взаємопов'язаних реєстраційних дій протягом короткого періоду, зміна місцезнаходження тощо. Не менш важливими є правові наслідки присвоєння операції статусу ризикової: чи буде це лише інформаційним сигналом, підставою для додаткової перевірки або підставою для тимчасового зупинення реєстраційної дії. Без визначення цих елементів запропонований Реєстр залишається більшою мірою концептуальною, ніж завершеною організаційно-правовою моделлю.

4. Потребує більшої диференціації запропонована кримінологічна типологія осіб, причетних до рейдерських посягань. Виокремлення організаторів, корупційно-адміністративних, юридично-консультаційних, інформаційно-технологічних, фінансово-посередницьких, силових та формальних учасників фактично здійснено переважно за функціонально-рольовим критерієм – місцем особи в механізмі реалізації конкретної рейдерської схеми. Водночас кримінологічна типологія особи традиційно

передбачає врахування ширшого комплексу характеристик: мотивації протиправної поведінки, її стійкості, характеру кримінальної спрямованості, попереднього досвіду, ступеня включеності у кримінальне середовище тощо. Тому доцільно було б чіткіше визначити, чи йдеться саме про кримінологічну типологію особи рейдера, чи про функціональну класифікацію учасників механізму протиправного заволодіння майном. Таке уточнення посилило б теоретичну обґрунтованість відповідного положення наукової новизни.

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, професор, **Левченко Юрій Олександрович**, професор кафедри кримінології та інформаційних технологій Національної академії внутрішніх справ, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. Потребує більш чіткого наукового розмежування понять «рейдерство» та «протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації». У роботі категорія «рейдерство» широко використовується для характеристики предмета дослідження та відповідних превентивних заходів, водночас назва дисертації орієнтована на конкретний вид кримінального правопорушення. Очевидно, що ці поняття не є повністю тотожними: рейдерське захоплення може реалізовуватися через сукупність юридично та кримінологічно різних дій і не обмежуватися складом, передбаченим ст. 206-2 КК України. У зв'язку з цим дисертація виграла б від вироблення чітких критеріїв співвідношення зазначених категорій, визначення обсягу поняття «рейдерство» та встановлення тих його форм, які безпосередньо охоплюються предметом дослідження. Це має значення і для визначення меж запропонованої системи запобігання.

2. Недостатньо розгорнутим видається дослідження потерпілої сторони та віктимологічного складника протиправного заволодіння майном юридичних осіб. Значна увага в роботі закономірно приділяється детермінантам відповідної кримінальної протиправності, механізмам рейдерських посягань та особам, які беруть у них участь. Водночас ефективна система запобігання має враховувати й характеристики юридичних осіб, які найчастіше стають об'єктами таких посягань, а також фактори їх віктимності. Науковий інтерес становило б виокремлення типових віктимогенних ознак підприємств, пов'язаних, наприклад, із корпоративними конфліктами, неналежним внутрішнім контролем, недоліками захисту корпоративної інформації, структурою управління чи організацією документообігу. Це дозволило б доповнити систему запобігання самостійним комплексом заходів віктимологічної профілактики.

3. Запропоноване використання блокчейн-рішень та штучного інтелекту у сфері захисту державних реєстрів потребує більш чіткого визначення їх функціонального призначення в механізмі запобігання рейдерству. Саме по собі застосування певної технології ще не свідчить про її кримінологічну ефективність. У дисертації доцільно було б конкретизувати, яку саме проблему вирішує кожна із запропонованих технологій: забезпечення незмінності історії реєстраційних записів, виявлення аномальних операцій, ідентифікацію нетипової поведінки реєстраторів, прогнозування ризикових корпоративних змін чи автоматизоване блокування певних операцій. Крім того, потребує оцінки ризик хибнопозитивних алгоритмічних рішень та визначення ролі

людини в остаточному прийнятті юридично значущого рішення. Без такої конкретизації відповідна пропозиція певною мірою залишається технологічною декларацією, а не завершеним кримінологічним механізмом запобігання.

4. Потребує поглиблення питання критеріїв оцінювання результативності запропонованої державної антирейдерської політики. Дисертантом сформовано значний комплекс законодавчих, організаційних, цифрових, антикорупційних та кримінологічних заходів, однак для завершеності запропонованої концепції важливо визначити, за якими показниками має оцінюватися їх фактична ефективність. Просте зменшення кількості зареєстрованих проваджень за ст. 206-2 КК України не може бути достатнім критерієм, оскільки воно може свідчити як про реальне скорочення відповідних посягань, так і про зміну рівня їх виявлення чи латентності. Тому доцільно було б запропонувати систему кількісних і якісних індикаторів ефективності антирейдерських заходів, яка охоплювала б динаміку виявлених посягань, рівень їх латентності, кількість попереджених ризикових реєстраційних дій, строки відновлення порушених корпоративних прав, результативність міжвідомчої взаємодії та повторюваність відповідних схем.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Павлюх Ольга Анатоліївна**, доцент кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Потребує більш глибокого обґрунтування проблема латентності протиправного заволодіння майном підприємств, установ та організацій. З огляду на специфіку відповідних посягань офіційні статистичні показники за ст. 206-2 КК України не повною мірою відображають їх фактичне поширення, оскільки частина рейдерських конфліктів може набувати форми корпоративних, господарських або реєстраційних спорів і не отримувати кримінально-правової оцінки. У зв'язку з цим доцільним було б чіткіше визначити методiku оцінювання латентності, її види та чинники, а також співвіднести офіційні кримінально-правові показники з іншими емпіричними джерелами. Це дозволило б підвищити достовірність висновків щодо реального масштабу досліджуваного явища.

2. Дискусійною є запропонована криміналізація або включення до ст. 206-2 КК України широкого кола нових способів протиправного встановлення корпоративного контролю. Зокрема, включення до диспозиції незаконних реєстраційних дій, фіктивних правочинів, зловживання процедурами банкрутства, втручання в електронні інформаційні системи потребує детального аналізу їх співвідношення з уже наявними складами кримінальних правопорушень. Без такого розмежування може виникнути конкуренція кримінально-правових норм та ускладнення кваліфікації. Тому автору доцільно було б запропонувати чіткі критерії відмежування оновленого складу ст. 206-2 КК України від суміжних кримінальних правопорушень та обґрунтувати необхідність саме розширення цієї норми.

3. Недостатньо конкретизовано спеціально-кримінологічний рівень запобігання протиправному заволодінню майном. Значна частина запропонованих заходів стосується законодавчого реформування, цифровізації

реєстрів, інституційних змін та загального посилення захисту корпоративних прав. Водночас для кримінологічного дослідження важливим є визначення конкретних заходів раннього виявлення та нейтралізації рейдерських ризиків щодо окремих категорій підприємств і типових криміногенних ситуацій. Доцільним було б сформувати диференційовану модель спеціально-кримінологічного запобігання залежно від способу посягання, категорії об'єкта, ступеня ризику, стадії реалізації рейдерської схеми та суб'єктів, спроможних здійснити превентивне втручання. Такий підхід посилив би саме кримінологічну складову роботи.

Рецензент – кандидат юридичних наук **Любавіна Вікторія Петрівна**, доцент кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету, надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. Потребує більш чіткого обґрунтування методологія відбору зарубіжних країн, досвід яких досліджено у підрозділі 1.3. Для порівняльно-правового дослідження важливим є не лише опис правових механізмів окремих держав, а й визначення критеріїв їх порівнюваності з Україною: особливостей корпоративного законодавства, моделей державної реєстрації, рівня цифровізації реєстрів, системи кримінально-правового захисту корпоративної власності та поширеності незаконних корпоративних захоплень. У зв'язку з цим доцільно було б чіткіше визначити, за якими критеріями відібрано відповідні держави та які конкретні зарубіжні механізми можуть бути імplementовані в Україні без істотної трансформації, а які потребують адаптації до національної правової системи. Це посилює порівняльну складову роботи та обґрунтованість сформульованих на її основі рекомендацій.

2. Дискусійним є встановлення саме «кореляційних зв'язків» між поширенням протиправного заволодіння майном та визначеними у роботі соціально-економічними, корупційними, інформаційно-технологічними і воєнно-політичними детермінантами. Використання категорії «кореляційний зв'язок» передбачає відповідне емпіричне та статистичне підтвердження сили й напрямку залежності між змінними. Якщо такі зв'язки встановлювалися переважно шляхом кримінологічного аналізу статистики, матеріалів проваджень та експертних оцінок, більш коректним може бути висновок про наявність кримінологічно значущих взаємозв'язків або детермінаційних залежностей. Тому автору доцільно додатково пояснити методику встановлення заявлених кореляцій та емпіричні показники, на яких ґрунтується відповідне положення наукової новизни.

3. Певної конкретизації потребує індивідуально-профілактичний складник системи запобігання, об'єднаний у підрозділі 3.2 зі спеціально-кримінологічними заходами. Специфіка протиправного заволодіння майном полягає в тому, що воно нерідко має організований характер і передбачає залучення осіб із принципово різними функціональними ролями – організаторів, реєстраторів, юридичних консультантів, фінансових посередників, технічних виконавців тощо. За таких умов індивідуальна профілактика повинна мати диференційований характер. Доцільним було б повніше розкрити підстави, суб'єктів, об'єкти, форми та межі індивідуально-

профілактичного впливу щодо різних категорій осіб, а також показати, чим такі заходи відрізняються від спеціально-кримінологічного запобігання. Це надало б запропонованій системі більшої внутрішньої структурованості та практичної завершеності.

Голова ради – доктор юридичних наук, доцент **Вітюк Дарія Любомирівна**, проректор з навчально-виховної роботи та професійного розвитку Державного податкового університету, без зауважень.

Грицюк Ігор Васильович, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5(п'ять) членів ради,

«Проти» НІХІЛ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Олегу Петровцю** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Дарія ВІТЮК

М.П.

